

Välkommen

Välkommen till kursen Miljörätt!

1. Kursens inriktning och syfte

Kursen Miljörätt är en specialkurs på avancerad nivå som behandlar det rättsliga skyddet av den yttre miljön och människors hälsa. Detta innefattar rättsregler och rättsliga processer om skydd för människors hälsa, luft, vatten, mark, natur och biologisk mångfald samt rättslig kontroll av avfall och kemiska produkter. Det innefattar även kopplingen mellan miljöskydd och mänskliga rättigheter. I kursen behandlas den miljörättsliga regleringen utifrån såväl styrnings- som konflikthanterings- och rättviseperspektiv. Särskilt uppmärksammas rättens förmåga att förhindra och begränsa olika miljöeffekter och styra mot uppfyllandet av övergripande mål samt att hantera de olika intressekonflikter som kan aktualiseras på miljöområdet. I kursen läggs tyngdpunkten på den svenska miljörätten, men även EU:s miljörätt och internationell miljörätt omfattas, främst från ett svenskt perspektiv.

Kursens lärandemål anges i kursplanen. Dessa kan sammanfattas med att kursdeltagarna efter avslutad kurs förväntas vara väl insatta i aktuella miljörättsliga frågeställningar och ha en fördjupad kunskap om och förståelse för rättsnormer och rättsliga processer på miljöområdet, också i ett internationellt sammanhang. Studenterna ska efter avslutad kurs kunna kritiskt hantera och bedöma miljörättsliga situationer, som rymmer intressekonflikter och tillämpningssvårigheter i förhållande till relevanta samhällsfrågor och i relation till hållbar utveckling och miljöpolitiska mål, mänskliga rättigheter och miljö rättvisa. Utöver att beskriva rätten ska studenterna, utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt, kunna diskutera t.ex. huruvida rätten klarar av att styra mot uppfyllandet av de miljömål som Sveriges regering och riksdag, EU eller det internationella samfundet ställt upp eller huruvida rättsreglerna om miljöskydd är rättvisa. Slutligen ska studenterna efter kursen inom givna tidsramar och i samarbete med andra kunna planera och utföra en kvalificerad rättsutredning på miljörättens område, presentera denna både skriftligt och muntligt samt kunna argumentera såväl skriftligt som muntligt inom ramen för ett processspel.

2. Undervisning

2.1 Särskild information för HT 2020 med anledning av Covid-19

Med anledning av de särskilda riktlinjerna för Covid-19 har ledningen för Juridiska institutionen bestämt att all undervisning under period A, HT 2020, ska ske på distans. Endast vissa undantag för undervisning i mindre grupper kan göras, under förutsättning att Folkhälsomyndighetens riktlinjer om distans m.m. ändå kan följas.

Det här betyder att den ordinarie salsundervisningen på kursen Miljörätt, d.v.s. föreläsningar och seminarier, kommer att ske via zoom. Närmare anvisningar om detta kommer att meddelas inför kursstart och läggas ut i Athena. Även handledning och redovisningar av grupparbeten kommer i huvudsak att ske digitalt via zoom.

Just nu är det oklart hur vi ska utföra processpelet. Eventuellt kommer undantaget från regeln om distansundervisning nyttjas för att trots allt kunna göra processpelet i sal. Vi håller i nuläget på att utarbeta en plan för hur det i så fall ska gå till. Men om vi inte finner en bra lösning i enlighet med givna riktlinjer både från institutionsledning och Folkhälsomyndigheten, så kommer spelet också att ske digitalt. Mer information om detta ges i samband med kursstart.

Med anledning av att undervisningen ska ske på distans så kommer även den skriftliga tentan ske i en annan form HT 2020. Med viss reservation för formella beslut, så kommer salstentan ersättas av en hemtenta. Se mer information nedan under Examination.

Trots det exceptionella läget så är avsikten att kursen huvudsakligen ska följa sin ordinarie form och att undervisningen ändå ska ge alla studenter förutsättningar att nå kursplanens förväntade studieresultat.

2.2 Allmänt

Kursen inleds med ett antal *övergripande föreläsningar* under huvudsakligen de första veckorna av kursen. Utöver denna introduktion till miljörettens ramar, utveckling och grundläggande principer, samt krav på verksamheter, så beskrivs också de olika delarna av det miljörättsliga systemet med mer specifika föreläsningar om bl.a. skydd av biologisk mångfald. Syftet med dessa föreläsningar är att ge kursdeltagarna den baskunskap som behövs för att aktivt kunna medverka på kursens övriga moment. I detta syfte förväntas studenterna också redan under första veckan läsa hela boken *Miljö rätt* och därefter boken *EU Environmental Law and Policy*.

Huvuddelen av undervisningen sker genom *seminarier* men också genom *föreläsningar* som leds antingen av universitetslärare eller praktiskt verksamma jurister. Seminarierna utgör examinerande moment på kursen, vilket innebär att de omfattas av närvarokrav och att kursdeltagarna i förväg erhåller frågor och anvisningar om hur de ska förbereda sig till seminarierna. Med närvaro avses aktiv närvaro. Ett aktivt deltagande innebär att studenten deltar genom att bland annat presentera svarsförslag, ställa relevanta frågor och vidareutveckla svarsförslag och följdfrågor. Uppfyllt krav på aktivt deltagande ger maximalt 5 examinationspoäng att räkna samman med resultatet på tentamen.

Undervisningen sker dessutom genom ett skriftligt grupparbete med muntlig redovisning samt ett processpel. Även dessa inslag utgör examinerande moment. Se nedan för närmare beskrivning av momenten samt om antal poäng.

Närvaro är obligatorisk vid:

- * redovisningstillfällen för grupparbeten
- * processpelet
- * minst 80 procent av seminarietillfällena (d.v.s. 9 av 11)

Allt som sägs på föreläsningar, seminarier m.m. är ”tentarelevant”; tentamensfrågorna är således inte begränsade till kurslitteraturen. Information om hur man kan förbereda sig inför de inledande föreläsningarna samt anvisningar för seminarier och processspel finns på Athena.

2.3 Skriftlig uppgift – Grupparbete

I kursen ingår en skriftlig uppgift. I grupper om tre personer skriver kursdeltagarna en uppsats på ca 15–20 sidor, som belyser en specifik miljörättslig fråga. Gruppindelning och val av ämne sker i början av kursen. Då presenteras en lista över tänkbara teman för grupparbetet, samt mer specifik information om ur arbetat ska utformas.

Den färdiga uppsatsen ska laddas upp i Athena. Grupperna ges möjlighet till – och rekommenderas – att ta del av den handledning som erbjuds för arbetet. Ett gemensamt handledningstillfälle för allmänna frågor om skrivandet och syftet med arbetet är också schemalagt.

Den muntliga redovisningen med anslutande diskussion utgör en del i undervisningen. Varje grupp förfogar över totalt en lektionstimme, som ska disponeras så att tid ges till såväl redovisning som till frågor från övriga kursdeltagare och läraren. Kursdeltagarna kan erhålla upp till 10 examinationspoäng för sin skriftliga prestation och redovisning, att räkna samman med resultatet på tentamen och övriga examinerande moment.

Närvaro vid redovisningen är obligatorisk. Närmare information om hur redovisningen och opponeringen går till ges under kursen.

2.4 Processspel

I kursen ingår också ett processspel utifrån miljöbalken. Syftet med processpelet är dels att ge kursdeltagarna övning i rättslig argumentation, dels att konkretisera miljörettens generella principer och på så sätt göra dem mer begripliga. För processpelet finns särskilda anvisningar som kommer att delas ut. Uppfyllt krav på genomförande av processpelet ger maximalt 5 examinationspoäng att räkna samman med resultatet på tentamen.

Som nämndes ovan ser förutsättningarna för genomförandet av processpelet lite annorlunda ut inför HT 2020, p.g.a. riktlinjerna för Covid-19. Mer precis information om hur spelet kommer att göras ges i samband med kursstart. Om spelet genomförs i sal så kommer också möjlighet ges till kompensation vid eventuell frånvaro p.g.a. sjukdom. Anvisningar för detta kommer att ges vid under kursens gång.

2.5 Kurslitteratur

Böcker:

- Ebbesson, Miljörätt, 3 uppl, 2015 (citeras: Ebbesson i läsanvisningarna)
- Langlet/Mahmoudi, EU Environmental Law and Policy, 2016 (citeras: Langlet/Mahmoudi i läsanvisningarna)

Böckerna kan köpas på Akademibokhandeln Frescati.

Elektroniskt material:

- Supplement 2019 till Ebbesson, Miljörätt
- Artiklar
- Rättsfall
- Övrigt material

I kurslitteraturen ingår även relevanta författningar och andra EU- och internationella regelverk. Utöver nedanstående författningar, ingår de författningar och regelverk som anges i seminarieinstruktionerna:

- Miljöbalken (1998:808) och samtliga förordningar meddelade med stöd av miljöbalken
- Klimatlagen (2017:720)
- Lag (2010:921) om mark- och miljödomstolar
- Brottsbalken (1962:700) 24 kap., 1-4 §§, 36 kap.
- Kungörelse (1974:152) om beslutad ny regeringsform 1:2 och 2:15
- Lag (2004:1199) om handel med utsläppsätter
- Lag (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut
- Plan- och bygglag (2010:900)

Studenterna förväntas inhämta nödvändig lagstiftning mm på egen hand. Om lagtext och övrig litteratur på tentamen, se nedan under Examination.

2.6 Läsanvisningar och seminarieanvisningar

Läsanvisningar och seminarieanvisningar läggs ut på Athena under kursens gång (minst en vecka innan respektive seminarium äger rum). För vissa moment förväntas dock studenterna ta fram materialet på egen hand enligt instruktion.

3. Examination

3.1 Allmänt

Examination sker genom flera moment på kursen. De olika momenten ger poäng som sammanräknas vid betygsättningen. Sammanlagt kan de olika examensmomenten på kursen ge 40 poäng.

3.2 Tentamen

Kursen slutexamineras genom skriftlig tentamen, som kan ge maximalt 20 poäng. HT 2020 planeras salstentan ersättas av hemtenta enligt särskilt beslut, med anledning av de särskilda riktlinjerna för undervisning under Covid-19.

Hemtenta innebär särskilda regler vad gäller tillgång till material. Allt material som är relevant för tentan får således användas.

Särskilt rekommenderat material, som varje student måste ha tillgång till vid tentamen, är dock:

- Ebbesson, Miljörätt, 3 uppl, 2015, plus supplement
- Langlet/Mahmoudi, EU Environmental Law and Policy, 1 uppl., 2016
- Lagtext

Observera att anmälan till tentamen är obligatorisk.

Vid hemtenta kommer tentan att läggas ut på Athena. Det är också i Athena ni laddar upp era svar när tentan avslutas. Det är viktigt att ni ser till att ha marginal för eventuellt tekniskt krångel när ni ska ladda upp er tenta så att ni ser till att den är inlämnad inom angiven tid. Avdrag på poängen kommer att göras om tentan lämnas in efter utsatt tid.

3.3 Skriftligt arbete – Grupparbete

Examination sker även genom den skriftliga uppgiften som ska vara utförd och bedömd innan tentamen. Den skriftliga uppgiften och presentationen kan ge maximalt 10 poäng, som medräknas i examinationen.

3.4 Deltagande vid seminarier och processpel

Som angavs ovan måste kursdeltagarna delta dels vid minst 80 procent, dvs 9 av de 11 seminarietillfällena, dels i processpelet. Dessa moment är också examinerande och studenterna erhåller upp till 5 poäng per moment att tillgodoräkna vid examinationen för:

- aktivt deltagande vid minst 80 %, d.v.s. 9 av de 11 seminarietillfällena
- genomfört processpelet (eller utfört kompenserande uppgift HT 2020, om spelet görs i sal)

3.5 Krav för godkänt

Sammanlagt kan max 40 poäng erhållas genom examination på kursen. Observera att för att få godkänt på kursen krävs minst 20 poäng, varav minst 10 poäng (50 % av tentamens maximala poäng) måste erhållas från den skriftliga tentamen.

4. Mottagningstider och funktionsadress för mejl

Kursföreståndare:

Brita Bohman

Rum C762

Mottagning: Enligt överenskommelse

Tel: 08 - 16 31 54 / 070 - 428 50 73

E-post: brita.bohman@juridicum.su.se

Kursadministratör:
Josephina Bergvall
Rum: C760
Mottagning : tis. & tor. kl.13-15
Tel: 08- 16 21 47
E-post: miljor@juridicum.su.se

Funktionsadress för mejl:
miljor@juridicum.su.se

5. Studieintyg

Studieintygen påtecknas av kursadministratören.